

Regeringens proposition

1982/83: 125

med förslag om tilläggsbudget III till statsbudgeten för budgetåret 1982/83;

beslutad den 17 mars 1983.

Regeringen förelägger riksdagen vad som har upptagits i bifogade utdrag av regeringsprotokoll för den åtgärd och det ändamål som framgår av föredragandenas hemställan.

På regeringens vägnar

OLOF PALME

KJELL-OLOF FELDT

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås utgifter m. m. på tilläggsbudget III till statsbudgeten för innevarande budgetår.

De anslag som begärs uppgår till ca 662,4 milj. kr. De största anslagen föreslås gå till Statens Vattenfallsverk för förvärv av aktier i AB Bergslagens Gemensamma Kraftförvaltning 337,4 milj. kr., lån till förprojektering av naturgasledning 74 milj. kr. samt finansiering av stirlingmotorutveckling 68 milj. kr.

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringsammanträde
1983-03-17

Närvarande: statsministern Palme, ordförande, och statsråden I. Carlsson, Lundkvist, Feldt, Sigurdsen, Gustafsson, Leijon, Hjelm-Wallén, Peterson, Andersson, Rainer, Boström, Bodström, Göransson, Gradin, Dahl, R. Carlsson, Holmberg, Hellström

Föredragande: statsråden Lundkvist, Feldt, Gustafsson, Leijon, Hjelm-Wallén, Peterson, Andersson, Boström, Dahl

Proposition med förslag om tilläggsbudget III till statsbudgeten för budgetåret 1982/83

Statsrådet Feldt anför:

De ytterligare medelsbehov som nu kan överblickas bör sammanfattas i en proposition angående utgifter på tilläggsbudget III till statsbudgeten för budgetåret 1982/83.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att besluta om anslag m. m. på tilläggsbudget III till statsbudgeten för budgetåret 1982/83 i enlighet med de förslag som föredragandena har lagt fram.

Regeringen ansluter sig till föredragandenas överväganden och beslutar att genom proposition förelägga riksdagen vad föredragandena har anfört för den åtgärd eller det ändamål som föredragandena har hemställt om.

Regeringen beslutar att de anföranden som redovisas i underprotokollen och en sammanställning över de anslag som regeringen begär skall bifogas propositionen som bilagorna 1-10.

Regeringen har i prop. 1982/83: 120 om utveckling i Norrbotten föreslagit att sammanlagt 1 431,3 milj. kr. anvisas för medelstillskott, ersättning och bidrag till Loussavaara Kiirunavaara AB, 200 milj. kr. anvisas för lån och bidrag till SSAB Svenskt Stål AB samt sammanlagt 470 milj. kr. anvisas till bl. a. drift av statliga vägar, särskilda järnvägsinvesteringar och bidrag till vissa malmbruk i Norrbotten. Regeringen har i prop. 1982/83: 147 om vissa varvsfrågor m. m. föreslagit att bl. a. 23 milj. kr. anvisas till förvärv av Svenska Varv AB:s aktier i Zenit Shipping AB, 1 850 milj. kr. anvisas till kapitaltillskott till Svenska Varv AB samt 3 000 milj. kr. anvisas till medelstillskott till Zenit Shipping AB.

FÖRSVARSDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringsammanträde
1983-03-17

Föredragande: statsrådet Boström

Anmälan till tilläggsbudget III till statsbudgeten för budgetåret 1982/83

FJÄRDE HUVUDTITELN

H. Övrig verksamhet

[1] **H 9. FN-styrkors verksamhet utomlands.** Medel för en svensk militär styrka i FN-tjänst anvisades första gången på tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1956/57 (prop. 1956: 198, SU 179, rskr 539). Därefter har årligen ytterligare medel anvisats för svenska FN-styrkors verksamhet.

Medel för de årliga utgifterna inom Sverige för att rekrytera, utbilda och organisera den svenska beredskapsstyrkan m. m. anvisas sedan budgetåret 1965/66 under förslagsanslaget Beredskapsstyrka för FN-tjänst. Medel för FN-styrkornas verksamhet utom Sverige och för viss personal vid Sveriges ständiga representation i FN samt – fr. o. m. den 1 juli 1967 – för observatörer i FN-tjänst anvisades budgetåren 1965/66 – 1971/72 under reservationsanslaget Kostnader för svenska FN-styrkor m. m. Fr. o. m. budgetåret 1972/73 har medel för FN-styrkornas verksamhet utom Sverige anvisats under anslaget FN-styrkors verksamhet utomlands.

Sammanlagt har för svenska FN-styrkors verksamhet utomlands hittills anvisats 1 500 065 000 kr. på tilläggsstat och tilläggsbudget. Därav har 58,5 milj. kr. anvisats för att täcka utgifterna för FN-styrkan på Cypern, FN-styrkan i Mellersta Östern och FN-observatörer under tiden juli – december 1982 (prop. 1982/83: 25 bil. 1, FöU 4, rskr 71).

Del av ifrågakostnader avses bli ersatt av FN. Intill den 29 december 1982 har från FN influtit 608 617 289 kr. Vid den tidpunkten uppgick Sveriges återstående fordran hos FN enligt dittills framlagda krav till 140 399 906 kr. Ersättningar som flyter in från FN tillgodoförs statsbudgetens inkomsttitel Övriga inkomster av statens verksamhet.

Genom beslut i juni 1982 förordnade regeringen att ett sjukhuskompani omfattande högst 150 personer jämte viss stabspersonal skulle ställas till

FN:s förfogande för fortsatt tjänstgöring i Mellersta Östern t. v. Utgifterna beräknas till 15,5 milj. kr. för tiden januari – juni 1983.

Genom beslut i januari 1983 förlängdes tiden för den svenska FN-insatsen på Cypern längst t. o. m. den 15 juni 1983. Styrkan på Cypern uppgår till ca 400 personer. Utgifterna beräknas till 33,3 milj. kr. för tiden januari – juni 1983.

Genom beslut i augusti 1982 medgav regeringen att observatörer i FN-tjänst får avlösas under budgetåret 1982/83. Antalet observatörer uppgår till ca 43. Utgifterna beräknas till 5,3 milj. kr. för tiden januari – juni 1983.

En avveckling av de nuvarande kontingenterna liksom nya svenska FN-insatser kan inte uteslutas.

Vid utgången av december 1982 fanns ett överskott på 8 077 400 kr. under anslaget FN-styrkors verksamhet utomlands.

Behovet av ytterligare medel för FN-styrkor i Mellersta Östern och på Cypern och för observatörer uppgår alltså till (15 500 000 + 33 300 000 + 5 300 000 – 8 077 400) avrundat 46 milj. kr. Medlen bör liksom tidigare anvisas utanför utgiftsramen för det militära försvaret.

Med hänsyn till att många osäkra faktorer ligger i anslagsberäkningen kan det bli nödvändigt att även i fortsättningen förskottsvis täcka utgifter för ifrågavarande ändamål från anslaget Oförutsedda utgifter. Dessa utgifter bör slutligt belasta anslaget FN-styrkors verksamhet utomlands. Frågan om deras täckning bör få tas upp senare.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *FN-styrkors verksamhet utomlands* på tilläggsbudget III till statsbudgeten för budgetåret 1982/83 anvisa ett reservationsanslag av 46 000 000 kr.

ELFTE HUVUDTITELN

F. Ekonomiskt försvar

[2] **F 3. Beredskapslagring och industriella åtgärder.** Under denna rubrik har riksdagen för innevarande budgetår anvisat ett reservationsanslag av 1 493 555 000 kr. Vidare har regeringen bemyndigats att medge avtal om beredskapslån som medför utbetalningar under flera budgetår inom en kostnadsram av 200 milj. kr.

Överstyrelsen för ekonomiskt försvar (ÖEF) har i skrivelse den 24 januari 1983 till regeringen hemställt att bemyndiganderamen för beredskapslån utökas med 32 milj. kr. för att styrelsen skall kunna ingå ytterligare fleråriga avtal inom beklädnadsprogrammet.

Föredraganden

Efter beslut av riksdagen våren 1982 (prop. 1981/82: 102 bil. 3, FöU 18, rskr 374) infördes systemet med beredskapslån den 1 juli samma år. Den

nya låneformen, som ersatte ett flertal andra typer av lån, innebär bl. a. att staten genom ÖEF av försörjningsberedskapsskäl inte längre stöder vissa företag utan i stället, då så bedöms erforderligt, köper beredskapstjänster som t. ex. upprätthållande av produktionskapacitet och utvecklande av substitut.

Jag föreslår för budgetåret 1982/83 att bemyndiganderamen för beredskapslån utökas med 30 milj. kr. samt att ytterligare betalningsmedel om 35 milj. kr. anvisas för beredskapslagring och industriella åtgärder.

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen att

1. bemyndiga regeringen att under budgetåret 1982/83 inom en kostnadsram av 30 000 000 kr. – utöver tidigare medgivna 200 000 000 kr. – medge avtal om nya beredskapslån som medför utbetalningar under senare budgetår.
2. till Beredskapslagring och industriella åtgärder på tilläggsbudget III till statsbudgeten för budgetåret 1982/83 anvisa ett reservationsanslag av 35 000 000 kr.

FEMTONDE HUVUDTITELN

D. Räddningstjänst m. m.

[3] D 6. **Anskaffning av miljöskyddsfartyg.** Riksdagen har på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1978/79 (prop. 1978/79: 101 bil. 12, CU 9, rskr 141) till Anskaffning av miljöskyddsfartyg anvisat ett reservationsanslag av 25 milj. kr. Regeringens begäran om medel för detta ändamål var en följd av propositionen om vissa varvsfrågor (prop. 1978/79: 49) och innebar en tidigareläggning av anskaffningen.

Genom beslut den 22 februari 1979 uppdrog regeringen åt generaltullstyrelsen att hos svenska varvsföretag upphandla vissa miljöskyddsfartyg. Mot denna bakgrund har generaltullstyrelsen, sedan regeringen den 5 juli 1979 resp. den 14 maj 1980 beslutat godkänna upphandlingarna, träffat avtal om tillverkning och leverans av ett medelstort miljöskyddsfartyg (Tv 047) till en kostnad av 8 150 000 kr. och ett kombinerat bevaknings- och miljöskyddsfartyg (Tv 020) till en kostnad av 16 500 000 kr. Efter framställning från generaltullstyrelsen medgav regeringen den 27 augusti 1981 att reservationsanslaget fick disponeras av styrelsen även under budgetåret 1981/82.

De slutliga kostnaderna för fartygen har blivit högre än beräknat, huvudsakligen på grund av nödvändiga tilläggsbeställningar och därmed försenade leveranstider. Dessa tilläggsbeställningar var en följd av att fartygen byggdes tidigare än planerat av arbetsmarknadspolitiska skäl och att konstruktionstiden därmed blev kortare än normalt.

Den slutliga kostnaden för Tv 047 uppgår till 9 083 996 kr. och för Tv 020 till 19 132 132 kr., eller sammanlagt 28 216 128 kr. För att täcka dessa kostnader behövs ett medelstillskott om 3 216 128 kr., eller avrundat 3 217 000 kr. Av detta belopp utgör 960 000 kr. kontraktsevenligt glidskale-tillägg.

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

att till *Anskaffning av miljöskyddsfartyg* på tilläggsbudget III till statsbudgeten för budgetåret 1982/83 anvisa ett anslag av 3 217 000 kr.

SOCIALDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1983-03-17

Föredragande: statsrådet Andersson

Anmälan till tilläggsbudget III till statsbudgeten för budgetåret 1982/83

FEMTE HUVUDTITELN

A. Socialdepartementet m. m.

[1] A 2. **Kommittéer m. m.** Under denna rubrik har i statsbudgeten för budgetåret 1982/83 anvisats ett reservationsanslag av 26,5 milj. kr. Den utredningsverksamhet som bekostas från anslaget har under budgetåret blivit mera omfattande och kostnadskrävande än vad som kunde förutses vid anslagsberäkningen hösten 1981. Bland de undersökningar som skall bckostas från detta anslag kan nämnas den efterfrågeundersökning angående kommunal barnomsorg och undersökning om orsakerna bakom det låga barnafödandet, som statistiska centralbyrån har fått i uppdrag att genomföra. Jag räknar nu med ett ytterligare medelsbehov av 1,8 milj. kr. för att genomföra det utredningsarbete som pågår.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Kommittéer m. m.* på tilläggsbudget III till statsbudgeten för budgetåret 1982/83 anvisa ett reservationsanslag av 1 800 000 kr.

Bilaga 3

Utdrag
KOMMUNIKATIONSDEPARTEMENTET PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1983-03-17

Föredragande: statsrådet Boström

Anmälan till tilläggsbudget III till statsbudgeten för budgetåret 1982/83

SJÄTTE HUVUDTITELN

E. Sjöfart

[1] **Kreditgarantier till svenskt rederiföretag.** Sedan år 1977 har svenska rederier kunnat utnyttja likviditetsstöd i form av statliga kreditgarantier för att i ett pressat läge för sjöfarten ge rederierna möjlighet att undvika att av likviditetsskäl sälja modernt tonnage till underpriser. Genom beslut av riksdagen våren 1980 (prop. 1979/80: 166, TU 30, rskr 412) ändrades ändamålet med stödgivningen till att gälla önskvärda strukturrationaliseringar. Likviditetsstöd kan alltså utgå om stödet medverkar till att en önskvärd strukturrationalisering kan genomföras. Omfattande insatser för svensk rederinäring har beslutats under det senaste året. Riksdagen beslöt våren 1982 (prop. 1981/82: 217, TU 37, rskr 437) bl. a. om ett tidsbegränsat stöd till svenska rederier baserat på inbetalningar av sjömansskatten åren 1982 till 1985. Hösten 1982 (prop. 1982/83: 25, bil. 3, TU 5, rskr 115) beslöt riksdagen att tidigarelägga stödet till att avse viss återbetalning av sjömansskatten för år 1981. Bakgrunden till tidigareläggningen var den dramatiska försämringen som inträffade i sjöfartskonjunkturen sensommaren 1982.

Företrädare för sjöfartsnäringen och de anställda har vid flera tillfällen under den senaste tiden uppvakat mig och hemställt om åtgärder för att underlätta för rederinäringen i nuvarande pressade situation.

Enligt min mening är det angeläget att samhället förfogar över tillräckliga instrument för att underlätta för sjöfartsnäringen i nuvarande svaga sjöfartskonjunktur. Nu gällande likviditetsstöd är tidsbegränsat och upphör med utgången av år 1983. I avvaktan på en förbättring av konjunkturen för sjöfartsnäringen bör likviditetsstöd kunna ges även under år 1984. Av den år 1980 anvisade ramen om 230 milj. kr. återstår f. n. drygt 140 milj. kr. Med hänsyn till att strukturförändringar av stor omfattning kan bli aktuella under det närmaste året förordar jag att ramen vidgas med 150 milj. kr.

utöver vad som har beslutats för perioden år 1980 till år 1983. För strukturåtgärder inom sjöfartsnäringen skulle därigenom en total ram om knappt 300 milj. kr. finnas tillgänglig.

Med hänvisning till vad jag har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen att

1. medge att stöd i form av kreditgaranti till svenska rederier förlängs att gälla till den 31 december 1984.
2. bemyndiga fullmäktige i riksgäldskontoret att utöver tidigare anvisad ram ikläda staten kreditgarantier till svenska rederier vid varje tillfälle intill ett sammanlagt belopp av 150 000 000 kr.

FINANSDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1983-03-17

Föredragande: statsrådet Feldt

Anmälan till tilläggsbudget III till statsbudgeten för budgetåret 1982/83

[1] **Försäljning av fastigheter i San Francisco, Kalifornien, USA.** Staten förvärvade 1946 två fastigheter, tomterna 5 och 6 i kvarter 592, på Jackson street i San Francisco, Kalifornien. De sammanbyggda husen har disponerats för generalkonsulatet som chefsbostad och konsulatskansli.

Riksdagen har i enlighet med prop. 1980/81: 100 bil. 6 (UU 19, rskr 186) beslutat att det lönade generalkonsulatet i San Francisco skall avvecklas. Behovet av chefsbostad föreligger därför inte längre, medan behovet av kansli lokaler kommer att kvarstå till hösten 1984. För detta ändamål behöver endast en mindre del av byggnaderna tas i anspråk.

Fastigheterna är uppförda i byggnadsstyrelsens förmögenhetsredovisning med ett bokfört värde av 639 649 kr., varav markvärdet utgör 270 000 kr. Efter gjord avskrivning är fastigheternas nettovärde 443 016 kr.

Byggnadsstyrelsen föreslår att ifrågavarande fastigheter snarast säljs, då de i framtiden inte behöver utnyttjas av statsverket.

Försäljningspriset kan för dagen inte exakt anges. Infordrade värderingsutlåtanden indikerar ett sannolikt saluvärde om totalt ca 1,7 milj. US dollar, vilket motsvarar ca 12,5 milj. kr. med aktuell valutakurs.

Marknaden för fastigheter av denna typ – större enfamiljshus av äldre datum – anses dock vara osäker på grund av bl. a. den rådande ekonomiska situationen.

Jag delar byggnadsstyrelsens uppfattning att fastigheten snarast bör avyttras. Försäljning av statlig egendom där saluvärdet överstiger 5 000 000 kr. kan inte avgöras av regeringen utan måste underställas riksdagens prövning. Jag förordar att så sker nu.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att bemyndiga regeringen att uppdra åt byggnadsstyrelsen att sälja statens ifrågavarande fastigheter i San Francisco.

UTBILDNINGSDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1983-03-17

Föredragande: statsrådet Göransson såvitt avser punkterna 1 och 2; statsrådet Hjelm-Wallén såvitt avser punkten 3.

Anmälan till tilläggsbudget III till statsbudgeten för budgetåret 1982/83

NIONDE HUVUDTITELN

C. Massmedier m. m.

[1] C 3. **Nordiskt radio- och TV-samarbete via satellit m. m.** I statsbudgeten för innevarande budgetår har under denna anslagsrubrik anvisats ett anslag av 1 650 000 kr. Anslaget avser medel för Sveriges medverkan under hösten 1982 i studiefasen rörande det nordiska radio- och TV- samt telesamarbetet via satellit.

I prop. 1981/82: 200 om nordiskt kultursamarbete m. m. redovisades och kommenterades utförligt det beslut av nordiska ministerrådet om samarbete inom området för satellitrundradio m. m. som låg till grund för propositionens förslag. De i propositionen angivna riktlinjerna för genomförandet av den nämnda studiefasen godkändes av riksdagen (KrU 1981/82: 27, rskr 340). Kostnaderna för hela studiefasen uppskattades till 15–55 milj. svenska kronor. Sveriges andel av kostnaderna skulle utgöra 54,2 %, vilket för år 1982 motsvarade 1,65 milj. kr.

I årets budgetproposition (prop. 1982/83: 100 bil. 10 s. 137) anmäls att förslag om medel för verksamheten under våren 1983 skall läggas fram vid anmälan till tilläggsbudget III till statsbudgeten för innevarande budgetår.

Genomförandet av studiefasen fortskrider enligt planerna. Arbetet leds av ministerrådet och är organiserat i tre beredningsgrupper, vilka kontinuerligt rapporterar till ministerrådet. Den sammanhållande sekretariatsfunktionen fullgörs vid sekretariatet för nordiskt kulturellt samarbete.

Kostnaderna för arbetet under våren 1983 beräknas uppgå till 4,7 milj. kr. Sveriges andel utgör 2,6 milj. kr. Jag föreslår att detta belopp anvisas för Sveriges medverkan i studiefasen under våren 1983.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Nordiskt radio- och TV-samarbete via satellit m. m.* på tilläggsbudget III till statsbudgeten för budgetåret 1982/83 anvisa ett anslag av 2 562 000 kr.

D. Skolväsendet

[2] **D 15. Specialskolan m. m.: Utbildningskostnader.** I 1982 års budgetproposition föreslogs att kommunerna borde betala en ersättning till staten motsvarande vad som gäller vid kommunal samverkan på skolväsendets område för de elever som bor i kommunen men som går i specialskola. De inkomster som staten härigenom skulle tillföras beräknades till 5 milj. kr.

Utbildningsutskottet ansåg inte att regeringens förslag om ersättningskyldighet för hemkommunen skulle genomföras, utan föreslog i stället att anslaget till specialskolans utbildningskostnader skulle minskas med 5 milj. kr. i förhållande till det i budgetpropositionen angivna (UbU 1981/82: 17). Vidare föreslog utskottet att anslagsposten Lönekostnader m. m. för skolledare och lärarpersonal skulle maximeras. Härigenom markerades enligt utskottet kravet på att lönekostnaderna inte fick överstiga anslagna medel med mer än vad som kunde betingas av under budgetåret 1982/83 ingångna löneavtal eller av mera extraordinära omständigheter. Regeringen fick avgöra vad som i detta sammanhang var extraordinära omständigheter.

Riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag (rskr 1981/82: 232).

Med anledning av riksdagens beslut minskades i regleringsbrevet för innevarande budgetår anslagsposten Lönekostnader m. m. för skolledare och lärarpersonal med 2 milj. kr. och anslagsposten Förvaltningskostnader med 3 milj. kr. i förhållande till de i budgetpropositionen beräknade beloppen.

Enligt gällande bestämmelser tilldelas specialskolorna lärartjänster dels av skolöverstyrelsen (SÖ), dels av länskolnämnden. De tjänster som skolorna tilldelas av SÖ har inrättats efter beslut av riksdag och regering. Enligt 63 § specialskolförordningen (1965:478, 63 § ändrad senast 1982:745) bestämmer länskolnämnden för varje läsår i vilken utsträckning icke-ordinarie lärare skall tjänstgöra vid varje skolenhet. Dessa organisationsbeslut delges specialskolorna senast den 15 maj inför kommande verksamhetsår.

SÖ har i skrivelse den 10 maj 1982 till länskolnämnderna meddelat riksdagens beslut och det därav följande kravet på extra återhållsamhet vid resurstilldelningen till specialskolorna. Beskedet kom emellertid alltför sent för att det till fullo skulle kunna beaktas inför länskolnämndernas fastställande av skolornas organisation läsåret 1982/83.

SÖ har i skrivelse den 14 januari 1983 anmält att enligt de beräkningar som SÖ gjort utifrån belastningen på anslaget den 31 december 1982 kommer den anvisade ramen för lönemedel på L-löneplanet att överskridas med 3 854 000 kr. och hemställt att anslagsposten Lönekostnader m. m. för skolledare och lärarpersonal under ifrågakvarande anslag tillförs ytterligare 3,9 milj. kr. för budgetåret 1982/83.

SÖ framhåller att skolorna gjort betydande ansträngningar att hålla sig

inom angiven löneram. Bl. a. har flera nytillkomna konsulenttjänster inte besatts samt vikariekostnader dragits ner till minimum. En annan omständighet som enligt SÖ gjort det svårt att svara upp till besparingskravet är de lagar som reglerar lärarnas anställningstrygghet.

Med anledning av de omständigheter som här redovisats tillstyrker jag att medlen till lönekostnader för skolledare och lärarpersonal får överskridas med högst 3,9 milj. kr. innevarande budgetår. Enligt min mening bör dock frågan om ytterligare medel för lärarnas lönekostnader underställas riksdagens prövning.

Jag vill i sammanhanget erinra om att jag i 1983 års budgetproposition (bil. 10 s. 285) föreslagit ett nytt system för tilldelning av lärarresurser till specialskolan samt att anslagsposten Lönekostnader m. m. för skolledare och lärarpersonal i fortsättningen skall vara förslagsvis betecknad. Jag vill även framhålla att det nya anslagssystemet ställer ökade krav på specialskolorna att föra en aktiv personalplanering.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Specialskolan m. m.: Utbildningskostnader* på tilläggsbudget III till statsbudgeten för budgetåret 1982/83 anvisa ett förslagsanslag av 3 900 000 kr.

I. Vissa inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde gemensamma ändamål

[3] I 2. Inredning och utrustning av lokaler vid högskoleenheterna m. m. I statsbudgeten för innevarande budgetår är under denna anslagsrubrik uppfört ett reservationsanslag om 210 milj. kr. Av beloppet disponerar enligt regleringsbrev byggnadsstyrelsen 50 milj. kr. enligt en särskild inredningsplan och utrustningsnämnden för universitet och högskolor (UUH) 160 milj. kr. enligt en särskild utrustningsplan (prop. 1981/82: 100 bil. 12, UbU 31, rskr 407 och prop. 1982/83: 50 bil. 3, UbU 12, rskr 109). Behållningen vid budgetårets början uppgick till drygt 17 milj. kr. Någon medelsanvisning på tilläggsbudget beräknas inte bli erforderlig. Däremot bör följande utrustningsobjekt redovisas i detta sammanhang.

Umeå

Tandläkarutbildning. Antalet nybörjarplatser till tandläkarutbildningen i Umeå ökade höstterminen 1981 från 60 till 80 per år (prop. 1979/80: 148, UbU 35, rskr 388 och prop. 1980/81: 100 bil. 12, UbU 29, rskr 354).

Riksdagen har bemyndigat regeringen att ikläda staten de ekonomiska förpliktelser som följer av en överenskommelse som träffats mellan staten och Västerbottens läns landsting den 15 oktober 1981 om ny- och ombyggnad av lokaler för tandläkarutbildningen i Umeå (prop. 1981/82: 101 bil. 2, SoU 29, rskr 143). Regeringen godkände överenskommelsen den 4 mars 1982.

Nybyggnaden är under uppförande. Inflyttning beräknas kunna ske vid årsskiftet 1983/84. Ombyggnaden planeras börja efter det att nybyggnaden tagits i bruk.

UUH räknar med att redovisa ett samlat förslag till utrustningsprogram i anslagsframställning för budgetåret 1984/85. Viss utrustning måste emellertid med hänsyn till leveranstider m. m. beställas redan under våren 1983. UUH bedömer det möjligt att genomföra aktuell anskaffning inom en kostnad av 7 milj. kr. för en antagning av 100 elever per år och 5,6 milj. kr. för en antagning av 80 elever per år. UUH föreslår att en delram om 7 milj. kr. förs upp i utrustningsplanen.

Föredraganden

För att utrustning utan försening skall kunna anskaffas förordar jag att en ny delram om 5 600 000 kr. för tandläkarutbildning i Umeå förs upp i utrustningsplanen för budgetåret 1982/83.

Jag förordar att de ökade utgifter som hänger samman med här behandlat utrustningsobjekt får bestridas av tidigare tilldelade medel.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att

1. bemyndiga regeringen att besluta om anskaffning av viss utrustning inom den kostnadsram jag har förordat i det föregående,
2. godkänna vad jag har förordat i det föregående angående bestridande av utgifterna för viss utrustning.

JORDBRUKSDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1983-03-17

Föredragande: statsrådet Lundkvist

Anmälan till tilläggsbudget III till statsbudgeten för budgetåret 1982/83

TIONDE HUVUDTITELN

F. Service och kontroll

[1] F 15. **Bidrag till djurens hälso- och sjukvård.** Under denna rubrik har på statsbudgeten för budgetåret 1982/83 anvisats ett reservationsanslag av 53 341 000 kr.

Lantbruksstyrelsen

Distriktsveterinärorganisationens kostnader förs fr. o. m. budgetåret 1982/83 under anslaget F 14. Lantbruksstyrelsen, djurens hälso- och sjukvård: Uppdragsverksamhet. Verksamheten finansieras från reservationsanslaget F 15. Bidrag till djurens hälso- och sjukvård och genom djursjukvårdsavgifter.

Vid uppgörande av planen för anslaget F 14 budgetåret 1982/83 var utgångspunkten de anvisade beloppen för distriktsveterinärorganisationen under anslaget F 4. Veterinärstaten avseende budgetåret 1981/82. Utfallet för 1981/82 blev emellertid ca 3,7 milj. kr. högre. Härigenom har bidragsanslaget F 15 på det sätt det har beräknats blivit 3,7 milj. kr. för lågt för budgetåret 1982/83.

Lantbruksstyrelsen hemställer mot denna bakgrund om att reservationsanslaget F 15. Bidrag till djurens hälso- och sjukvård för budgetåret 1982/83 räknas upp med 3,7 milj. kr. från 53 341 000 kr. till 57 041 000 kr. och att medlen härför anvisas på tilläggsbudget för innevarande budgetår under förenämnda reservationsanslag.

Föredraganden

Anslaget bör tillföras ytterligare 2,5 milj. kr. Kostnader för inträffade löneökningar under budgetåret 1982/83 till följd av träffade avtal bör i

likhet med vad som gäller för annan uppdragsverksamhet täckas med medel från åttonde huvudtitelns anslag Täckning av merkostnader för löner och pensioner m. m.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Bidrag till djurens hälso- och sjukvård* på tilläggsbudget III till statsbudgeten för budgetåret 1982/83 anvisa ett reservationsanslag av 2 500 000 kr.

H. Miljövard

[2] **H 22. Sanering av BT Kemis område i Teckomatorp.** Under förevarande anslagsrubrik har anvisats medel för att täcka kostnaderna för saneringsarbetet inom BT Kemis område i Teckomatorp. Arbetet bedrivs i enlighet med ett av länsstyrelsen i Malmöhus län upprättat saneringsprogram. Hittills har på förevarande anslag samt anslaget Oförutsedda utgifter anvisats sammanlagt 33,8 milj. kr.

Länsstyrelsen i Malmöhus län

Länsstyrelsen har i skrivelser den 20 december 1982 och den 5 januari 1983 till regeringen anmält att vissa merkostnader uppstått i förhållande till vad som tidigare beräknats. Detta beror främst på att tidsplanen för borttransport av avfall från BT Kemis område genom SAKAB:s försorg inte kunnat hållas samt att ytterligare krav på säkerhetsåtgärder vid hanteringen av avfallet ställts. Dessa ändrade förutsättningar beror, enligt länsstyrelsen, på omständigheter över vilka vare sig SAKAB eller länsstyrelsen kunnat råda. Länsstyrelsen hemställer med anledning härav att ytterligare 1 850 000 kr. anvisas för budgetåret 1982/83.

Länsstyrelsen anmäler vidare att saneringen av lokaler och markområden nu slutförts. Huvuddelen av markområdena m. m. har överlämnats till Svalövs kommun i enlighet med gällande saneringsavtal. Emellertid bedömer länsstyrelsen att avledning av dränagevatten till Landskrona reningsverk måste ske även under kommande budgetår. Länsstyrelsen redovisar behov av medel under budgetåret 1983/84 på 1,3 milj. kr. för detta ändamål.

Föredraganden

Det omfattande sanerings- och återställningsarbetet på BT Kemis område i Teckomatorp har i huvudsak bedrivits i enlighet med länsstyrelsens planering. Det egentliga saneringsarbetet är, som länsstyrelsen redovisat, i huvudsak avslutat. Dock kommer dränagevatten från området att även under kommande budgetår behöva omhändertas och avledas till reningsverket i Landskrona. För att täcka dels dessa kostnader, dels vissa merkostnader i övrigt bör på tilläggsbudget III för innevarande budgetår anvi-

sas ett belopp av 3,3 milj. kr. för sanering av BT Kemis område i Teckomatorp.

Saneringsarbetet i Teckomatorp har varit omfattande och krävt betydande ekonomiska, personella och organisatoriska resurser. Det har inte tidigare varit möjligt att göra en samlad bedömning av insatser och kostnader. Det är vidare angeläget att de erfarenheter som vunnits tas till vara för att ge underlag för ställningstaganden till hur eventuella liknande situationer skall hanteras i framtiden. Jag avser därför att senare föreslå regeringen att lämna riksrevisionsverket ett uppdrag med detta innehåll.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Sanering av BT Kemis område i Teckomatorp* på tilläggsbudget III till statsbudgeten för budgetåret 1982/83 anvisa ett reservationsanslag av 3 300 000 kr.

I Diverse

[3] I 4. **Ändrad reglering av sjön Åsnen.** Något anslag för detta ändamål har inte tagits upp på statsbudgeten för budgetåret 1982/83.

Åsnen genomflyts av Mörrumsån och ligger inom Alvesta, Tingsryds och Växjö kommuner i Kronobergs län. Sjön är reglerad och regleringsrätten innehas av Södra Skogsägarna AB. År 1974 tillsattes en arbetsgrupp med uppgift att utreda och undersöka vissa ekologiska förhållanden i Åsnen och Mörrumsån. Arbetsgruppen lade år 1976 fram ett förslag till temporär jämkning av regleringen och år 1977 ett förslag till permanent ändring av regleringen.

Kammarkollegiet fick därefter i uppdrag av regeringen att hos vattendomstolen ansöka om tillstånd till en ändrad reglering i enlighet med arbetsgruppens förslag. Sedan regeringen enligt 4 kap. 17 § andra stycket vattenlagen (1918:523) förbehållit sig prövningen av tillåtligheten enligt vattenlagen av den ändrade regleringen, överlämnade Vänersborgs tingsrätt, vattendomstolen, den 5 augusti 1980 ärendet med eget yttrande till regeringens prövning. I beslut den 9 oktober 1980 förklarade regeringen att hinder enligt vattenlagen inte möter mot den föreslagna ändrade regleringen.

I en anmälan till tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1980/81 (prop. 1980/81:25) föreslog regeringen att riksdagen anvisar ett reservationsanslag av 1 450 000 kr. för vissa kostnader för den ändrade regleringen. Kostnaderna hänförde sig dels till ersättning för övertagandet samt skötsel och underhåll av regleringsanordningarna vid sjöns utlopp, dels till vissa byggnadsarbeten. Föredraganden anförde vidare att han avsåg att återkomma om medel för skadeersättningar m. m. sedan vattendomstolen behandlat dessa frågor. Riksdagen beviljade de begärda medlen (JoU 1980/81:15, rskr 73).

Kammarkollegiet har i en skrivelse den 4 februari 1983 till regeringen anmält att de byggnadsarbeten till vilka medel anvisats genom riksdagens tidigare beslut har slutförts. Av skrivelsen framgår att vattendomstolen i deldom den 14 december 1982 lämnat staten tillstånd att påbörja den begärda regleringen. Samtidigt har domstolen ålagt staten att till markägare utge intrångsersättningar om tillhoppa 2 060 000 kr. för skador på bl. a. jordbruksmark och skog. Dessa ersättningar måste betalas ut innan tillståndet till regleringen får tas i anspråk.

Kammarkollegiet hemställer därför i sin skrivelse att för utbetalning av de utdömda ersättningarna dels få använda det belopp av 260 000 kr. som återstår av tidigare beviljade medel, dels få ett ytterligare anslag av 1,8 milj. kr. Kollegiet anmäler slutligen att kollegiet under våren innevarande år kommer att göra en framställning om medel för ersättning till kraftverksägare för den minskade kraftproduktion som blir en följd av den ändrade regleringen. Dessa ersättningar behöver dock inte betalas ut innan regleringen får påbörjas.

Föredraganden

Den ändring av regleringen av Åsnen som vattendomstolen nu har lämnat tillstånd till kommer att få stor betydelse för miljöförhållandena i och kring sjön. Det är därför angeläget att arbetet med att få till stånd en ny reglering kan fullföljas och att regleringen kan tas i drift redan till sommaren 1983. Jag biträder därför kammarkollegiets framställning om medel till ersättning för markskador som orsakas av regleringen.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att

1. till *Ändrad reglering av sjön Åsnen* på tilläggsbudget III till statsbudgeten för budgetåret 1982/83 anvisa ett reservationsanslag av 1 800 000 kr.,
2. medge att ej ianspråktagen del av de medel som riksdagen tidigare beviljat för regleringen får användas på sätt kammarkollegiet föreslagit.

Utdrag
ARBETSMARKNADSDEPARTEMENTET PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1983-03-17

Föredragande: statsrådet Leijon

Anmälan till tilläggsbudget III till statsbudgeten för budgetåret 1982/83

TOLFTE HUVUDTITELN

C. Arbetsmiljö

[1] C 3. **Särskilda åtgärder för arbetsanpassning och sysselsättning.** Under denna rubrik har på statsbudgeten för innevarande budgetår förts upp ett reservationsanslag av 1 635 215 000 kr. Därutöver har på tilläggsbudget I för budgetåret 1982/83 anvisats 290 000 000 kr. (prop. 1982/83: 25, AU 13, rskr 107). Arbetsmarknadsstyrelsen (AMS) har vidare erhållit regeringens medgivande att använda 60 000 000 kr. av återstående ej ianspråktagna reservationsmedel under anslaget C 3. Särskilda åtgärder för arbetsanpassning och sysselsättning för utbetalningar under budgetåret 1982/83 avseende delprogrammet Anställning med lönebidrag.

AMS

AMS har den 28 januari 1983 hemställt om ytterligare medel under anslaget.

Enligt AMS har medelsförbrukningen avseende delprogrammet Anställning med lönebidrag uppgått till ca 927 milj. kr. under budgetårets sex första månader. AMS prognoser pekar på att utfallet för resten av budgetåret kommer att bli högre än under budgetårets första hälft, dels till följd av att antalet anställda med lönebidrag fortsätter att öka, dels på grund av den nyligen höjda arbetsgivaravgiften. Styrelsen bedömer att ytterligare 80 milj. kr. behöver tillföras anslaget. Om löneavtal träffas under våren 1983 kan detta, enligt AMS bedömning, medföra ytterligare medelsbehov.

Föredraganden

Höjningen av arbetsgivaravgiften den 1 januari 1983 samt höjda löner till följd av avtal om viss kompensation för kostnadsutvecklingen får effekter på AMS utgifter för lönebidrag. Eftersom lönebidragen i flertalet fall

betalas ut halvårsvis i efterskott blir dock effekten begränsad under innevarande budgetår. Kostnadsökningen får effekt redan under budgetåret 1982/83 vad gäller utgifter för arbetsmarknadsverkets anställda med lönebidrag samt anställda med lönebidrag hos allmännyttiga organisationer, eftersom lönebidragen i dessa fall betalas ut månadsvis.

Styrelsens medelsbehov är också, som AMS har framhållit, en följd av att allt fler sökande kunnat få arbete med hjälp av lönebidrag.

Jag beräknar att anslaget behöver tillföras ytterligare 42 milj. kr. för lönebidrag. Därutöver bör styrelsen få medgivande att disponera 38 milj. kr. av återstående ej ianspråktagna reservationsmedel för delprogrammet Anställning med lönebidrag.

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

att till *Särskilda åtgärder för arbetsanpassning och sysselsättning* på tilläggsbudget III till statsbudgeten för budgetåret 1982/83 anvisa ett reservationsanslag av 42 000 000 kr.

BOSTADSDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1983-03-17

Föredragande: statsrådet Gustafsson

Anmälan till tilläggsbudget III till statsbudgeten för budgetåret 1982/83

TRETTONDE HUVUDTITELN

B. Bostadsförsörjning m. m.

[1] **B 9. Bidrag till förbättring av boendemiljön.** Från anslaget skall under budgetåret 1982/83 utbetalas boendemiljöbidrag som har beviljats under i första hand budgetåret 1980/81 samt förskott på bidrag.

Enligt bostadsstyrelsen återstår för utbetalning under den andra delen av budgetåret 1982/83 drygt 2 milj. kr. samtidigt som behovet av medel för utbetalning kan beräknas till drygt 20 milj. kr. Bostadsstyrelsen föreslår därför att anslaget anvisas ytterligare 20 milj. kr. för budgetåret 1982/83.

Föredraganden

I likhet med bostadsstyrelsen anser jag att ytterligare 20 milj. kr. behöver anvisas anslaget under innevarande budgetår.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Bidrag till förbättring av boendemiljön* på tilläggsbudget III till statsbudgeten för budgetåret 1982/83 anvisa ett reservationsanslag av 20 000 000 kr.

INDUSTRIDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1983-03-17

Föredragande: statsrådet Peterson såvitt avser punkterna 1–4; statsrådet Dahl såvitt avser punkterna 5–7; statsrådet R. Carlsson såvitt avser punkterna 8–9.

Anmälan till tilläggsbudget III till statsbudgeten för budgetåret 1982/83

FJORTONDE HUVUDTITELN

A. Industridepartementet m. m.

[1] **A 3. Kommittéer m. m.** Under denna rubrik har i statsbudgeten för budgetåret 1982/83 anvisats ett reservationsanslag av 18,8 milj. kr. Vid budgetårets ingång fanns en reservation på anslaget av 3 502 015 kr. samt en fordran på förskotterade medel med 2 013 800 kr. Sammanlagt står alltså under innevarande budgetår drygt 24,3 milj. kr. till förfogande under detta anslag.

Vid utgången av december 1982 hade av anslaget förbrukats 10 375 100 kr. Under återstående del av innevarande budgetår tillkommer löner för förordnad personal och beslutade men ännu ej verkställda utbetalningar med ca 12,3 milj. kr. Detta innebär att det under anslaget finns disponibelt för återstoden av detta budgetår ca 1,6 milj. kr.

En genomgång har visat att detta belopp inte räcker för att täcka utgifterna för utredningsverksamheten under resten av detta budgetår. Skälet är kostnaderna för ett antal kommittéer inte kunde förutses vid anslagsberäkningen hösten 1981. Exempel på sådana kommittéer är malmfältsutredningen (I 1981:06) och 1981 års energikommitté (I 1981:08). Vid anslagsberäkningen oförutsedda utredningsbehov har uppstått, t. ex. särskild utredare för vissa frågor inom mineralområdet (I 1982:02), kommittén om det regionalpolitiska stödet till näringslivet (I 1982:05) och vattenkraftberedningen (I 1982:06). Härtill kommer att från detta anslag betalas olika undersökningar som föranleds av utvecklingen inom vissa branscher. Som exempel på sådana utredningskostnader kan nämnas kostnaderna för den hösten 1982 tillsatta specialstålkommissionen samt för olika uppdrag som lagts ut på statens industriverk och andra myndigheter. Vidare bestrids

från detta anslag betydande utgifter för att ta fram underlag för den proposition om varvsindustrin som regeringen nyligen fattade beslut om. Efter samråd med statsråden Dahl och R. Carlsson beräknar jag att det ytterligare medelsbehovet utgör 8,2 milj. kr.

Med hänvisning till det anförda hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

att till *Kommittéer m. m.* på tilläggsbudget III till statsbudgeten för budgetåret 1982/83 anvisa ett reservationsanslag 8 200 000 kr.

[2] **A 4. Extra utgifter.** Under denna rubrik har i statsbudgeten för budgetåret 1982/83 anvisats ett reservationsanslag av 447 000 kr. Vid budgetårets ingång fanns en reservation på anslaget av 47 311 kr. Vid utgången av december 1982 hade av anslaget förbrukats 290 146 kr. Återstående medel räcker inte för att täcka de beräknade utgifterna som skall belasta detta anslag. Anledningen är främst att antalet internationella besök budgetåret 1982/83 blir fler än vad som kunde förutses vid beräkningen av anslaget.

Efter samråd med statsråden Dahl och R. Carlsson beräknar jag det ytterligare medelsbehovet till 250 000 kr.

Med hänvisning till det anförda hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen att

till *Extra utgifter* på tilläggsbudget III till statsbudgeten för budgetåret 1982/83 anvisa ett reservationsanslag av 250 000 kr.

D. Mineralförsörjning m. m.

[3] **D 9. Sveriges geologiska undersökning: Täckning av underskott.** Något anslag för detta ändamål finns inte upptaget i statsbudgeten för budgetåret 1982/83.

Den av riksdagen beslutade nya organisationen på mineralverksområdet (prop. 1980/81: 130, NU 43 och 67, rskr 349) trädde i kraft den 1 juli 1982. För Sveriges geologiska undersökning (SGU) innebar omorganisationen bl. a. att huvuddelen av den uppdragsfinansierade verksamheten fördes bort från myndigheten. Denna verksamhet bedrivs sedan den 1 juli 1982 i aktiebolagsform under namnet Sveriges geologiska AB (SGAB).

SGU har i skrivelse den 8 februari 1983 redovisat bokslut för budgetåret 1981/82. Av detta framgår att den uppdragsverksamhet som den 1 juli 1982 fördes över till SGAB inte gett full kostnadstäckning under budgetåren 1980/81 och 1981/82. SGU redovisar också semesterlöneskuld och övertidsskuld till den personal som fördes över till SGAB. Tillsammans uppgår det ackumulerade underskottet till 12 490 383 kr.

I prop. 1981/82: 99 behandlades frågan om finansieringen av den nya mineralverksorganisationen. Därvid anfördes (s. 90) att det ackumulerade

underskottet i SGU:s uppdragsverksamhet per den 30 juni 1982 bör täckas i sin helhet. Detta bör nu ske genom att medel anvisas över ett särskilt anslag.

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

att till *Sveriges geologiska undersökning: Täckning av underskott på tilläggsbudget III till statsbudgeten för budgetåret 1982/83 anvisa ett anslag av 12 490 000 kr.*

[4] **Aktieägartillskott till Sveriges geologiska AB.** Byggnadsstyrelsen har under åren 1979–1982 för Sveriges geologiska undersökning (SGU) projekterat och byggt lokaler i Malå för kontor, verkstäder, laboratorier och borrhärdarkiv. Hela byggprojektet beräknas vara avslutat våren 1983.

I samband med omorganisationen på mineralverksområdet den 1 juli 1982 fördes personal, uppdrag och inventarier över från SGU till det då nybildade Sveriges geologiska AB (SGAB). SGAB har i skrivelse den 15 oktober 1982 hemställt att de byggnader som bolaget hyr av byggnadsstyrelsen i Malå överlåts till bolaget i form av ett aktieägartillskott.

Byggnadsstyrelsen har för budgetåret 1982/83 aviserat en höjning av lokalhyran från 500 000 kr. till 4 628 000 kr. Enligt SGAB kan verksamheten i Malå inte bära en sådan höjning av hyreskostnaderna.

Byggnadsstyrelsen har avgivit yttrande i ärendet den 6 december 1982. Enligt verkets bedömning saknar anläggningarna i Malå f. n. alternativ användning och bör även framdeles nyttjas för nuvarande ändamål. Någon nämnvärd reducering av lokalhyran är inte möjlig att medge från verkets sida. En sänkning av SGAB:s lokalkostnader till den nivå som enligt bolaget är möjligt för verksamheten att bära kan, enligt byggnadsstyrelsen, ernås antingen genom att anläggningarna överförs till SGAB:s ägo på villkor som befriar bolaget från kapitalkostnader eller genom att anläggningarna av byggnadsstyrelsen upplåtes till bolaget på motsvarande villkor. En sådan upplåtelse förutsätter att regeringen medger att fastighetskapitalet nedskrivs i sin helhet.

Fastigheternas bokförda värde beräknas, efter byggprojektens slutförande, till 29 milj. kr.

I likhet med SGAB anser jag att de nämnda fastigheterna bör föras över till bolagets ägo utan vederlag.

Härigenom får överlåtelsen formen av ett aktieägartillskott. Överlåtelsen bör betraktas som ett led i uppbyggnaden av SGAB.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att som aktieägartillskott överföra fastigheter från byggnadsstyrelsen till Sveriges geologiska AB i enlighet med vad jag har förordat.

E. Energi

[5] E 11. **Statens Vattenfallsverk: Kraftstationer m. m.** I statsbudgeten för budgetåret 1982/83 har under denna anslagsrubrik anvisats ett reservationsanslag av 2836 milj. kr. (prop. 1981/82:100 bil. 17 s. 118, NU 30, rskr 356).

I framställning den 11 januari 1983 har Statens Vattenfallsverk hemställt om medgivande att till OKG AB få överlåta 40 aktier i Swedish Power Service AB för totalt 90 000 kr.

I framställning den 28 februari 1983 har vattenfallsverket anmält överenskommelser om förvärv av aktier i Bergslagens Gemensamma Kraftförvaltning AB och hemställt att verket får förvärva 84 083 aktier i bolaget och att finansiering av förvärvet får ske med verkets rörelsemedel samt att verkets ram för rörlig kredit i riksgäldskontoret utökas till 550 milj. kr.

Statens Vattenfallsverk

Swedish Power Service AB – SwedPower – har till uppgift att tillhandahålla tjänster åt utländska kraftföretag. Vattenfallsverket äger 55 % av aktierna, medan Sydkraft AB, Ingenjörfirman Bergman & Co AB – BECO – samt VBB Aktiebolag (VBB) äger vardera 15 %.

Verksamheten inom Swedpower har expanderat kraftigt under senare år. Omsättningen för år 1982 uppgick till 24 milj. kr. och beräknas öka kraftigt under innevarande år. De viktigaste marknaderna är för närvarande Moçambique, Egypten, Saudiarabien, Irak, Indien, Zambia och Ecuador.

För att koncentrera de svenska kraftföretagens utlandstjänster inom kärnkraftområdet har förhandlingar förts om att utöka aktieägarkretsen med OKG AB. Preliminär överenskommelse har träffats om att vattenfallsverket och VBB säljer 4 resp. 5 % av aktiekapitalet till OKG AB.

Vattenfallsverket och OKG AB har enats om – under förutsättning av regeringens godkännande – att OKG AB får köpa 40 aktier i SwedPower från Vattenfallsverket för 2 250 kronor per aktie eller totalt 90 000 kronor. OKG AB erlägger köpeskillingen på överlåtelsedagen den 1 juli 1983.

Aktierna i SwedPower kommer efter OKG:s köp från vattenfallsverket och VBB att vara fördelade på vattenfallsverket med 51 %, Sydkraft med 15 %, BECO med 15 %, VBB med 10 % och OKG AB med 9 %.

Av skrivelsen den 28 februari 1983 framgår att vattenfallsverket f. n. innehar 23,6 % av aktierna i AB Bergslagens Gemensamma Kraftförvaltning (BGK).

Vattenfallsverket har – med förbehåll för regeringens godkännande – träffat avtal med Stora Kopparbergs Bergslags AB om övertagande av bolagets 51 083 aktier i BGK samt med Billerud-Uddeholm AB, AB Falu Elverk, Förvaltningsbolaget Ratos, Bulten-Kanthal AB och Hallstahammars AB om förvärv av dessas sammanlagt 33 000 aktier i BGK. Den sammanlagda köpeskillingen uppgår till 337,4 milj. kr.

Vattenfallsverket föreslår att verket får utnyttja tillgängliga rörelsemedel för finansiering av förvärvet. För att överbrygga perioder då kravet på rörelsemedel är särskilt stort och för att säkerställa den långsiktiga finansieringen av förvärven föreslår verket att verkets ram för rörlig kredit utökas med 200 milj. kr. till 550 milj. kr.

Föredragandens överväganden

Swedish Power Service AB (SwedPower) bildades efter godkännande av riksdagen år 1977 (prop. 1976/77:125 s. 57, NU 40, rskr 345). Bolaget har utvecklats tillfredsställande och erhållit konsultuppdrag i ett flertal länder. Vattenfallsverket föreslår att 4% av aktierna överläts till OKG AB. Därmed kommer samtliga företag som driver kärnkraftverk i landet att vara delägare i bolaget. Konsulttjänster inom t. ex. kärnsäkerhetsområdet, där svenska företag intar en framskjuten position, kan härigenom erbjudas utländska uppdragsgivare på ett samordnat sätt genom bolaget. Staten genom vattenfallsverket kommer även efter aktieöverlåtelsen att ha aktiemajoritet i bolaget. Jag förordar att regeringen inhämtar riksdagens bemyndigande att medge försäljning av 4% av aktierna i SwedPower för 90 000 kr.

Beträffande vattenfallsverkets förvärv av aktier i AB Bergslagens Gemensamma Kraftförvaltning (BGK) vill jag anföra följande.

BGK äger aktier och andelar i ett stort antal kraftföretag. Företagets eldistribution gränsar till vattenfallsverkets distribution. Både på produktions- och distributionssidan kan strukturfördelar uppnås genom en uppdelning av BGK:s krafttillgångar. Detta möjliggörs genom vattenfallsverkets förvärv av 23,4% av aktierna i bolaget.

I samband med vattenfallsverkets förvärv av Gränges kraftrörelse vid årsskiftet 1981/82 förekom skilda uppfattningar beträffande den prisnivå till vilken uppgörelsen skedde (prop. 1981/82: 25 bilaga 7, NU 13, rskr 82). Det nu aktuella aktieförvärvet sker till en lägre prisnivå än Grängesförvärvet.

Vattenfallsverket har föreslagit att finansiering av köpeskillingen, ca 337 milj. kr. sker genom utnyttjande av verkets rörelsemedel. För att överbrygga perioder då kravet på rörelsemedel är särskilt stort föreslår verket att dess ram för rörlig kredit utökas med 200 milj. kr. till 550 milj. kr.

Mot bakgrund av de strukturfördelar som kan uppnås och den prisnivå till vilken förvärvet äger rum har jag inget att erinra mot detta. Jag anser emellertid att förvärvet bör anslagsfinansieras. Jag förordar därför att regeringen inhämtar riksdagens godkännande av förvärvet att vattenfallsverkets investeringsram för budgetåret 1982/83 räknas upp med 337,4 milj. kr. till 3 208,6 milj. kr. och att ett tilläggsanslag om 337,4 milj. kr. anvisas från reservationsanslaget Statens Vattenfallsverk: Kraftstationer m. m.

Med hänvisning till vad jag har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen att

1. bemyndiga regeringen att medge försäljning av fyra procent av aktierna i Swedish Power Service AB, till OKG AB för 90 000 kr.
2. bemyndiga regeringen att medge Statens Vattenfallsverk att förvärva 23,4% av aktierna i Bergslagens Gemensamma Kraftförvaltning AB till *Statens Vattenfallsverk; Kraftstationer m. m.* på tilläggsbudget III till statsbudgeten för budgetåret 1982/83 anvisa ett reservationsanslag av 337 400 000 kr.

[6] E 16. **Lån till förprojektering av naturgasledningar m. m.** Något anslag för detta ändamål finns inte upptaget i statsbudgeten för budgetåret 1982/83. Senast har för ändamålet anvisats ett reservationsanslag av 18 milj. kr. på tilläggsbudget III till statsbudgeten för budgetåret 1981/82 (prop. 1981/82:125 bil. 9, NU 53, rskr 405). Medlen har ställts till förfogande för Swedegas AB i form av lån med villkorlig återbetalningsskyldighet för att täcka utrednings- och förprojekteringskostnader m. m. rörande import av naturgas till Sverige.

Swedegas AB

I skrivelse den 28 januari 1983 har Swedegas AB hemställt om medel för bolagets verksamhet under 18-månadersperioden den 1 januari 1983—den 30 juni 1984.

Swedegas viktigaste uppgift är att medverka i det år 1980 beslutade s. k. Sydgasprojektet. Arbetet med anläggning av den av Swedegas ägda stamledningen Dragör—Hasslarp följer tidplanen. Granskning av lämnade anbud på stålrör pågår. Av en beräknad total investeringskostnad för stamledningen av ca 660 milj. kr. inkl. räntor under byggnadstiden hänför sig 103 milj. kr. till år 1983 och 185 milj. kr. till första halvåret 1984. Det sammanlagda beloppet under 18-månadersperioden utgör sålunda 288 milj. kr., varav 180 milj. kr. avser investeringar för det nuvarande Sydgasprojektet och 108 milj. kr. investeringar i stamledningens överkapacitet för eventuella senare nya importprojekt.

Vidare pågår undersökningar av möjligheterna att anlägga ett underjordiskt lager, ett s. k. kvifärlager, i västra Skåne. Kostnaderna beräknas till ca 20 milj. kr. Undersökningarna väntas kunna ge underlag för ett beslut om att antingen anlägga ett lager eller avveckla projektet. Vid ett positivt beslut beräknas kostnader för investeringar under första halvåret 1984 uppgå till ca 20 milj. kr.

För utredningsverksamhet m. m. beräknar Swedegas ett medelsbehov av 24 milj. kr., varav 15 milj. kr. under år 1983. Verksamheten innefattar bl. a. bolagets medverkan i Projekt gastransitering, dvs. den förprojektering av en ledning för transport av nordnorsk gas genom Sverige som statens vattenfallsverk utför på regeringens uppdrag. Swedegas utför främst marknadsanalyser för en eventuell avtappning av gas i Sverige.

Marknadsarbete bedrivs även i västra Sverige genom Västgas AB liksom för en eventuell import av sovjetisk naturgas via Finland.

Det sammanlagda medelsbehovet för 18-månadersperioden beräknas alltså av Swedegas till 352 milj. kr. Härav föreslås att 200 milj. kr., avseende investeringar för Sydgasprojektet och för ett eventuellt akvifärlager, finansieras genom upplåning med statlig garanti. För återstoden av medelsbehovet hemställer Swedegas om ett lån med villkorlig återbetalningsskyldighet av 152 milj. kr.

Föredragandens överväganden

Det medelsbehov som Swedegas har redovisat avser till övervägande del kostnader i samband med Sydgasprojektet, som innebär introduktion av naturgas från Danmark till sydvästra Skåne från hösten 1985. Riktlinjer för genomförande av projektet godkändes av riksdagen år 1980 (prop. 1979/80:170, NU 70, rskr 410) på grundval av en överenskommelse mellan företrädare för staten och Sydgasintressenterna, dvs. Helsingborgs, Lunds och Malmö kommuner samt Sydkraft AB. Dessa intressenter är delägare i Sydgas AB, som köper gasen från det statliga Swedegas och svarar för den regionala distributionen. Överenskommelsen innefattar bl. a. en förlusttäckningsgaranti från statens sida.

Beräkningar som har gjorts inom Sydgas tyder på att det ekonomiska resultatet av projektet kan komma att bli väsentligt sämre än vad som antogs år 1980. Mot bakgrund härav har överläggningar tagits upp mellan företrädare för staten och Sydgasintressenterna. Det kan inte uteslutas att överläggningarna leder till en ändring av gällande riktlinjer för projektet eller till bedömningen att projektet helt eller delvis bör avbrytas. Jag avser att i sådant fall återkomma till frågan.

I avvaktan på ett resultat av överläggningarna bör enligt min mening Swedegas arbete med Sydgasprojektet, inkl. det planerade akvifärlagret, fortsätta i huvudsak enligt gällande tidplan. Jag är dock inte beredd att förorda att medel nu anvisas för längre period än till utgången av innevarande kalenderår. Frågan om ytterligare medel för projektet och för Swedegas övriga verksamhet under första halvåret 1984 får tas upp under hösten 1983. Eventuellt medelsbehov får täckas på tilläggsbudget för budgetåret 1983/84.

Mot bakgrund av det anförda beräknar jag det totala medelsbehovet för Swedegas verksamhet för år 1983 till 138 milj. kr. I likhet med bolaget räknar jag med att den del av beloppet som har karaktären av investeringar i kommersiella projekt, nämligen 64 milj. kr., kommer att kunna finansieras genom lån på kapitalmarknaden. Regeringen äger besluta om garanti för upplåningen inom ramen för statsgarantin för utvinning m. m. av olja, naturgas och kol.

För återstående verksamhet, som avser investeringar i överkapacitet för stamledningen jämte Swedegas utredningsverksamhet m. m., bör ett belopp av 74 milj. kr. anvisas under förevarande anslag. Liksom tidigare bör

medlen ställas till Swedegas förfogande i form av lån med villkorlig återbetalningsskyldighet. Det ankommer på regeringen att meddela närmare villkor för lånet. Om ändrade förutsättningar för Sydgasprojektet skulle leda till att medelsbehovet minskar redan under innevarande år räknar jag med motsvarande minskning av lånebeloppet.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Lån till förprojektering av naturgasledningar m. m.* på tilläggsbudget III till statsbudgeten för budgetåret 1982/83 anvisa ett reservationsanslag av 74 000 000 kr.

F. Teknisk utveckling m. m.

[7] **Nedsättning av statskapitalet med anledning av överlåtelse av vissa aktier.** Riksdagen godkände hösten 1982 ett avtal mellan staten och ASEA AB i vad det innefattade överlåtelse av statens aktier i AB Asea-Atom (prop. 1982/83:17, NU 3, rskr 27).

I propositionen angavs att det bokförda värdet av statens aktier i AB Asea-Atom var 50 milj. kr. och att köpeskillingen för aktierna var densamma. Det har senare framkommit att det bokförda värdet av aktierna rätteligen har varit 68 milj. kr. Statskapitalet bör därför sättas ned med skillnaden mellan det bokförda värdet och köpeskillingen för aktierna, dvs. med $(68 - 50 =)$ 18 milj. kr. Jag förordar att riksdagens medgivande till åtgärder inhämtas.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att medge att statskapitalet sätts ned i enlighet med vad jag har förordat.

G. Statsägda företag

[8] **G 09. Finansiering av stirlingsmotorutveckling.** Något anslag för detta ändamål finns inte upptaget i statsbudgeten för budgetåret 1982/83.

Frågan om finansiering av ett utvecklingsprojekt rörande utvecklingen av en stirlingsmotor inom United Stirling AB har behandlats av riksdagen vid flera tillfällen. Därvid har lämnats redogörelser för projektets läge. Den senaste redogörelsen för projektet och finansieringen av dem lämnades i prop. 1981/82: 125 bil. 9. Hälften av aktierna i bolaget förvaltas av förenade fabriksverken (FFV) och hälften av det sedan år 1979 statsägda Kockums Air AB.

Genom beslut av riksdagen år 1982 (prop. 1981/82: 125 bil. 9, NU 53, rskr 405) har medel till finansieringen av utvecklingsverksamheten anvisats för tiden fram t. o. m. år 1982.

United Stirling är lokaliserat till Malmö och Linköping och har f. n. 110

anställda. Dessutom har företaget två dotterbolag i Förenta staterna med totalt 12 anställda.

Förenade fabriksverken

FFV har i skrivelse den 3 mars 1983 hemställt om medel över statsbudgeten för finansiering av den fortsatta stirlingmotorutvecklingen vid United Stirling. Av FFV:s skrivelse framgår i huvudsak följande.

Genom de beslut som fattades av riksdagen våren 1981 om bl. a. finansiering av stirlingmotorutvecklingen lades grunden för en ny fas i projektet. I enlighet med de intentioner som redovisades i prop. 1980/81: 161 har den verksamhet som bedrevs inom ramen för FFV Industriprodukter i Linköping nu integrerats i United Stirling. Vidare har en koncentration skett till färre egenfinansierade delprojekt, nämligen generatoraggregat med en stirlingmotor på 10 kW, ett system för elgenerering genom solvärme med en motor på 95 kW samt energisystem för undervattensbruk. Dessutom bedrivs uppdragsfinansierad verksamhet för att för amerikanska myndigheters räkning utveckla en bilmotor byggd på stirlingprincipen.

I prop. 1980/81: 161 ställdes krav på att United Stirling etablerade samarbete med företag som kunde tillföra ny kompetens, speciellt vad gäller marknaden för kommande system i vilka stirlingmotorn ingår. Lämpliga samarbetspartners måste också ha tillräcklig finansiell styrka för att bära de risker som är förknippade med exploatering av ny teknik. Med hänsyn till de bedömda framtida marknaderna är det mest ändamålsenligt att söka sådana i Förenta staterna.

United Stirling har därför engagerat ett amerikanskt bankföretag för att biträda vid detta sökarbete efter samarbetspartners för deltagande i s. k. joint-ventures kring något eller några av de projekt som United Stirling har prioriterat. Projekten har presenterats för ett stort antal amerikanska företag.

För solvärmeprojektet, baserat på den större typen av stirlingmotor, har United Stirling preliminärt överenskommit om att bilda ett joint-venture med ett mycket stort och välrenommerat amerikanskt företag omsätter ca 7 300 milj. \$ och har ca 75 000 anställda. Företaget har sedan flera år satsat på solvärmetekniken och har bl. a. solfångare i form av paraboliska speglar under utveckling. Avsikten är att de båda företagen tillsammans skall äga ett företag som skall marknadsföra ett system för elgenerering baserat på en stirlingmotor med generator som sitter i fokus av en parabolisk spegel. Ett flertal sådana moduler kan sammanslås för att få en anläggning med önskad effekt. Den testanläggning som f. n. finns i Förenta staterna har visat mycket hög verkningsgrad. Systemet beräknas kunna användas främst i Förenta staterna och Mellanöstern.

Under startperioden fram t. o. m. år 1985 kommer vidareutveckling av systemet att ske samtidigt som försäljning av testmoduler beräknas ske. Under denna period beräknas projektet ge underskott. År 1986 beräknas

ca 3 000 moduler kunna säljas. Först efter år 1986 kan projektet uppvisa ett positivt resultat. En förutsättning för att ett joint-venture med det aktuella företaget skall kunna komma till stånd är att detta företag kan erhålla tillräckliga garantier för att United Stirling inte avbryter sin medverkan i projektet på grund av t. ex. kapitalbrist. Betydande belopp beräknas satsas i utveckling och produktionsinvesteringar för spegelsystemet, vilket gör det ofrånkomligt att ställa krav på garantier att partnern United Stirling kan fullfölja sin del av projektet. Med hänsyn till dessa krav bör, enligt FFV, resurser nu ställas till United Stirlings förfogande för att det skall vara möjligt för United Stirling att göra ett långsiktigt åtagande. FFV beräknar erforderligt kapitalbehov till 80 milj. kr. fram t. o. m. år 1985. Tillverkningen av motorn beräknas ske genom svensk underleverantör.

För den mindre motorn har United Stirling inlett samarbetsdiskussioner med ett stort amerikanskt företag som sysslar med utvinning och distribution av naturgas. Företaget omsätter ca 3 000 milj. \$. Avsikten med detta samarbetsprojekt, som skall bedrivas inom ramen för det av United Stirling nu helägda bolaget Stirling Power Systems Corp., är att ta fram en stirlingmotor driven med naturgas och avsedd att driva värmepumpar för såväl större fastigheter som villor. Leverans av en provserie är planerad till år 1984. Vidareutvecklingen av denna motor beräknas främst finansieras av den amerikanska naturgasindustrins forskningsinstitut, Gas Research Institute. Försäljning kommer först att ske i form av generatoraggregat i t. ex. militära tillämpningar. Det aktuella företaget avser att först köpa dels en mindre del av aktierna i SPS, dels en option att senare köpa hela företaget.

För exploateringen av undervattenstillämpningen av stirlingmotorn har United Stirling bildat ett särskilt bolag gemensamt med Kockums AB i Malmö, Sub-Power AB. Systemet är avsett att ge avsevärt längre uppehållstider i undervattensläge än med ett batteridrivet system.

De beskrivna projekten kommer att anlita de utvecklingsresurser som finns inom United Stirling så att intäkter inflyter till bolaget. De ursprungliga av statsmakterna satta kraven på att United Stirling skulle finna samarbetspartner till projekten är enligt FFV uppfyllda i och med de nu presenterade överenskommelserna. Dessa överenskommelser innebär dock inte att finansieringsfrågan för verksamheten inom United Stirling har lösts. Ytterligare riskpengar måste alltså tillföras bolaget för de två förstnämnda projekten.

Föredragandens överväganden

Genom de beslut som fattades av riksdagen våren 1981 och som kompletterades våren 1982 skapades förutsättningar att finna samarbetspartner till United Stirling för att kommersiellt exploatera den inom bolaget bedrivna stirlingmotorutvecklingen. Eftersom den huvudsakliga marknaden för bolagets tillämpningsprojekt till att börja med är Förenta staterna, har

sökarbetet att finna samarbetspartners huvudsakligen koncentrerats dit. Det har visat sig möjligt för United Stirling att träffa preliminära överenskommelser med utomstående välnummerade partners i Förenta staterna om samarbete i de delprojekt som företaget driver. Företagen har funnit att en stirlingmotor är den bästa omvandlaren av solvärme resp. naturgas till elektrisk energi. Enligt vad jag erfarit är de amerikanska myndigheterna och amerikanska forskningsinstitutioner beredda att stödja framtagandet av system med en stirlingmotor som omvandlare av olika bränslen till elenergi. Kostnaden för att vidareutveckla och introducera ett sådant system på marknaden torde ändå bli betydande. Det är därför enligt min mening nödvändigt att United Stirlings möjligheter att medverka vid detta utvecklingsarbete ytterligare förbättras. Det är också nödvändigt att det nu inledda samarbetet med svensk industri beträffande produktion av motordetaljer drivs vidare.

FFV har tidigare anmält att man inte har möjligheter att medverka vid finansieringen av stirlingmotorutvecklingen efter år 1982 med hänsyn till det stora utvecklingsprogram i övrigt som drivs inom verket. Med hänsyn till att FFV äger 50% i projektet ser jag det som naturligt att FFV medverkar vid finansieringen av det fortsatta utvecklingsarbetet och framtagandet av provserier. Kockums Air har inte några tillgångar och kan sålunda inte medverka i finansieringen.

FFV har hemställt att 80 milj. kr. finansieras genom särskilt anslag över statsbudgeten. Jag konstaterar att United Stirling har förmått att uppfylla de krav som ställts på företaget genom att preliminära överenskommelser nu träffats att andra företag går in som partners i den fortsatta satsningen på olika system baserade på stirlingtekniken. Som ett viktigt inslag i bilden är att United Stirling inlett samarbete med ett svenskt företag för den kommande produktionen av motorerna. United Stirlings partner har krävt garantier för att United Stirling skall ha ekonomiska resurser att fullfölja sin del av det gemensamma projektet. För egen del anser jag att det är naturligt att ställa sådana krav med hänsyn till att företaget satsar betydande summor på utveckling av systemet. Finansieringen av utvecklingsarbetet bör därför ges en långsiktig lösning för tiden t. o. m. år 1985 under förutsättning att det påbörjade samarbetet leder till bindande samarbetsavtal. Enligt min mening bör projektet senast från denna tidpunkt finansieras på kommersiella villkor, bl. a. via nya delägare i projektet. Jag anser att staten bör svara för högst 68 milj. kr. av United Stirlings nettokostnader. Jag förordar därför att ett reservationsanslag av 68 milj. kr. för ändamålet tas upp på tilläggsbudget III till statsbudgeten för budgetåret 1982/83. Dessa medel kommer att utbetalas i rater alltefter projektets fortskridande. FFV bör enligt min mening svara för ett kapitaltillskott av sammanlagt 12 milj. kr. fördelat på tre år. Detta bör tillföras bolaget innan annat statligt medeltillskott kommer ifråga. Jag förordar därför att regeringen bemyndigas att medge FFV att till United Stirling under åren 1983–1985 utbetala

ägartillskott på 4 milj. kr. per år. Jag förutsätter att ytterligare tillskott till United Stirling inte aktualiseras.

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen att

1. bemyndiga regeringen att medge förenade fabriksverken att lämna ägartillskott till United Stirling AB med 4 000 000 kr. per år under åren 1983–1985,
2. till *Finansiering av stirlingmotorutveckling* på tilläggsbudget III till statsbudgeten för budgetåret 1982/83 anvisa ett reservationsanslag av 68 000 000 kr.

Bilaga 10

Förteckning

över av regeringen hos riksdagen i prop. 1982/83: 125 begärda anslag på tilläggsbudget III till statsbudgeten för budgetåret 1982/83

Statsutgifter

	<i>IV. Försvarsdepartementet</i>	
H 9	FN-styrkors verksamhet utomlands, <i>reservationsanslag</i>	46 000 000
	<i>XI.</i>	
F 3	Beredskapslagring och industriella åtgärder, <i>reservationsanslag</i>	35 000 000
	<i>XV.</i>	
D 6	Anskaffning av miljöskyddsfartyg	3 217 000
	<i>V. Socialdepartementet</i>	
A 2	Kommittéer m. m., <i>reservationsanslag</i>	1 800 000
	<i>IX. Utbildningsdepartementet</i>	
C 3	Nordiskt radio- och TV-samarbete via satellit m. m.	2 562 000
D 15	Specialskolan m. m.: Utbildningskostnader, <i>förslagsanslag</i>	3 900 000
	<i>X. Jordbruksdepartementet</i>	
F 15	Bidrag till djurens hälso- och sjukvård, <i>reservationsanslag</i>	2 500 000
H 22	Sanering av BT Kemis område i Teckomatorp, <i>reservationsanslag</i>	3 300 000
	Ändrad reglering av sjön Åsnen, <i>reservationsanslag</i>	1 800 000
	<i>XII. Arbetsmarknadsdepartementet</i>	
C 3	Särskilda åtgärder för arbetsanpassning och sysselsättning, <i>reservationsanslag</i>	42 000 000
	<i>XIII. Bostadsdepartementet</i>	
B 9	Bidrag till förbättring av boendemiljön, <i>reservationsanslag</i>	20 000 000
	<i>XIV. Industridepartementet</i>	
A 3	Kommittéer m. m., <i>reservationsanslag</i>	8 200 000
A 4	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>	250 000
	Sveriges geologiska undersökning: Täckning av underskott	12 490 000
E 11	Statens Vattenfallsverk: Kraftstationer m. m.	337 400 000

E 16	Lån till förprojektering av naturgasledningar m. m., <i>reservationsanslag</i>	74 000 000
G 09	Finansiering av stirlingmotorutveckling	68 000 000
	Summa statsutgifter	662 419 000

